

'Et sannhetens øyeblikk' - en respons

'Gud krever rettferdighet fra alle og har gitt oss alle de samme bud. Vi ber våre søsterkirker om å nekte å gi teologisk skalkeskjul for urettferdigheten vi lever under, for okkupasjonens synd som påtvinges oss. Vårt spørsmål til våre brødre og søstre i kirkene er: kan dere hjelpe oss med å få vår frihet tilbake?'

Spørsmålet stilles i dokumentet 'Et sannhetens øyeblikk, et ord om tro, håp og kjærlighet fra hjertet av palestinsk lidelse' som kom i desember 2009. Mellomkirkelig råd for Den norske kirke (MKR) tror på våre trossøskens beskrivelse av den fortvilte situasjonen for befolkningen i Det okkuperte palestinske området. Vi blir ydmyke, men samtidig oppløftet, av hvorledes de som lever under okkupasjon og fornedrelse, fastholder det kristne håpet og Guds kjærlighet til alle mennesker. Når *de* våger å tro at en rettferdig fred faktisk vil komme en dag, påhviler det *oss* i Den norske kirke et stort ansvar å gå sammen med dem på fredens og forsoningens vei. Kirkemøtet i 2008 minte oss på at vi alle er Kristi kropp, og vi kan aldri tåle det når et lem lider. Vi vil derfor stå sammen med våre palestinske søsken i bønn og arbeid om fred og rettferdighet for alle som lever i Midtøsten, både kristne, jøder og muslimer.

MKR erkjenner at forholdene i regionen er komplekse og at konfliktene oppleves svært ulikt av de involverte. Vårt utgangspunkt er at vi anerkjenner FNs opprettelse av staten Israel i 1948, men også internasjonale avtaler som gir den palestinske befolkningen rett til land-områder. Den israelske okkupasjonen av de palestinske områdene i 1967 er derimot folkerettslig ulovlig. Også våre dagers israelske krigføring i Gaza, bygging av muren på palestinsk jord, israelske bosetninger i de okkuperte områdene, behandlingen av palestinere i Øst-Jerusalem, forordninger om opphold på Vestbredden og ikke minst differensierte rettigheter for israelske statsborgere er i strid med folkeretten. Slikt lar seg vanskelig forene med fredsvilje og et velfungerende demokrati.

Det gjør heller ikke terror- og voldshandlinger eller andre overgrep begått fra palestinsk side. MKR fordømmer alle brudd på menneskerettighetene, terror og illegitimt voldsbruk, uansett hvem som utfører det, vel vitende om at slikt foregår på begge sider av konflikten. Vi er også svært bekymret for den religiøse ekstremismen som finnes i både muslimske og jødiske grupper i området, og vi støtter flertallet av jøder og muslimer som tar avstand fra dette.

Vi kristne har all grunn til å gjøre bot for vårt medansvar for de ulykker som har rammet jødene opp gjennom historien, og MKR fordømmer og ønsker å motarbeide alle former for antisemittisme, både den som kommer til uttrykk i europeiske og i arabiske land. Samtidig må vi aldri holde jødene - som gruppe - ansvarlig for staten Israels politikk. Å snakke om jøder som om begrepet er synonymt med Israel er dypt urettferdig, ikke minst mot alle de jøder som er i opposisjon til den israelske politikken i dag. Det er misforstått solidaritet med jødene som gruppe å tro at en alltid må forsvare staten Israel.

MKR forventer den samme respekt for internasjonale avtaler og menneskers likeverd av staten Israel som av andre stater. Realiteten er at Israel er en militært overlegen okkupasjonsmakt som okkuperer det palestinske folkets jord og nekter dem elementære menneskerettigheter. Derfor kan ikke partene sidestilles i konflikten. Vårt kall som kirke er å arbeide for rettferdighet og oppreisning for de svakeste og for dem som lider mest. I dag er det palestinerne. Det betyr ikke at vi mangler forståelse for at også jødene befinner seg i en

fortvilt situasjon og at de også har rett til å leve i trygghet. Vi deler Kairosdokumentets oppfatning av at *alle* lider under dagens situasjon.

Vi har lest dokumentets beskrivelse av okkupasjonen som grunnproblemet for palestinerne. Det er med dyp bekymring vi er vitne til at kristne palestinere velger å emigrere fordi de ikke lenger ser noen framtid i hjemlandet. Vi ser med sorg på hvorledes okkupasjonspolitikken, med sin utbygging av israelske bosetninger og infrastruktur, også bidrar til å ødelegge det israelske samfunnet innenfra og undergraver mulighetene for en fremtidig velfungerende to-statsløsning. Ut fra kjærlighet til både det jødiske og palestinske folk støtter vi Kairosdokumentets krav om at okkupasjonen må opphøre for å kunne komme videre i arbeidet med å bygge demokratiske og velfungerende samfunn.

Kairosdokumentet kaller okkupasjonen en synd mot Gud og all teologi som legitimerer den for vranglære. Det ber oss tenke gjennom *vår* teologiske forståelse av Bibelens landløfter, og MKR ønsker å arbeide grundig med de teologiske utfordringene i dokumentet. Teologisk nemnd har derfor nedsatt en arbeidsgruppe som skal drøfte spørsmål om hva som er ansvarlig teologi og rett bibelfortolkning. MKR ønsker å samarbeide med teologiske læresteder, ulike organisasjoner og kirkesamfunn i håp om å komme fram til en større enighet om hvorledes vi som kristne i Norge skal forstå landløftene i Det gamle testamente. Vi har et felles ansvar for å formidle Bibelens lære på en slik måte at fred og rettferd fremmes for alle Guds barn. Vi har også et ansvar for å påpeke det hvis Bibelen misbrukes for å støtte opp om bestemte politiske ideologier eller grupperinger. Kairosdokumentet minner oss om at Guds ord tar parti for de svakeste, og at Guds kjærlighet og nestekjærligheten er drivkraften i vårt fredsarbeid. Det gjør inntrykk å lese det sterke kjærlighetsbudskapet om evangeliets kraft som dokumentet formidler, og om hvorledes de kristne palestinere inkluderer jøder og muslimer som forbundsfeller i freds- og forsoningsarbeidet.

Kirkens redskap i kampen for rettferd er Ordet, troen og kjærligheten. Kirken kan derfor kun bruke ikke-voldelige midler.

MKR støtter kirkene i Midtøsten gjennom forbønn og økonomisk og annen støtte til menighetsbygging, skole- og helsearbeid og annet diakonalt og fredsbyggende arbeid. Vi vil styrke samarbeidet med vår søsterkirke Den evangelisk lutherske kirken i Jordan og Det hellige land. Vi ønsker også å styrke kontakten med Jesus-troende jøder og ønsker å bidra til å bygge broer mellom ulike kristne miljøer i Norge og i Israel og Palestina. Vi vil fortsette det nære internasjonale økumeniske samarbeidet med Kirkens verdensråd og Det lutherske verdensforbund. Videre vil MKR fortsette å støtte religionsdialogen som skjer i regi av Rådet av religiøse institusjoner i Jerusalem. Dette rådet gjør blant annet et viktig arbeid for å sikre tilgangen til de hellige stedene i Øst-Jerusalem for troende fra de tre abrahamittiske religionene.

Vi kjenner et kall til å tale sannferdig om situasjonen i Det hellige land innad i Den norske kirke og for en bredere kirkelig og allmenn norsk opinion. Vi vil derfor, i samarbeid med andre kirkelige aktører, fortsette vårt informasjons- og utvekslingsarbeid og forsøke å høyne kunnskapsnivået og fremme solidaritet.

Vi ønsker å påvirke norsk kirkelig opinion og spesielt norske politikere til å legge press på Israel slik at de respekterer internasjonale avtaler. Vi ønsker å uttrykke anerkjennelse for norske myndigheters bestrebelser for å få til en to-statsløsning og for den omfattende støtten til palestinske myndigheters institusjonsbygging og styrking av det sivile samfunnet. Fra

MKR's side ønsker vi å bidra til dette fredsbyggende arbeidet gjennom støtten til den lokale lutherske kirkes institusjoner og Det lutherske verdensforbunds sykehus og husbyggingsprosjekt på Oljeberget.

Vi ber norske myndigheter legge mer press på palestinske myndigheter på Vestbredden og Gaza for å respektere menneskerettigheter og garantere for minoriteters rettssikkerhet. Vi ber dem også bidra til at det internasjonale samfunnet legger enda sterkere press på Israel for å umiddelbart oppheve blokaden av Gaza, stanse alle nye israelske bosetninger på okkupert jord, stoppe fordrivningen av palestinere fra Øst-Jerusalem, avskaffe okkupasjonen og få til en to-statsløsning.

MKR er imot en generell økonomisk, kulturell eller akademisk boikott av Israel. Vi merker oss de sammenlikninger som gjøres med apartheid i Sør-Afrika, og vi ser flere likhetstrekk mellom Israels diskrimineringspolitikk og apartheidpolitikken. Men i Sør-Afrikas tilfelle var det selve statsforfatningen vi ikke anerkjente, derfor måtte hele staten boikottes. Dette er ikke tilfelle i Israel. Her anerkjenner vi staten, men ikke okkupasjonspolitikken den har ført etter 1967. Vi vil advare mot å trekke forhastede sammenlikninger med Sør-Afrika under apartheid, fordi vi tror det kan avspore, snarere enn å hjelpe oss til å forstå det unike i Midtøsten. I dagens situasjon tror vi ikke en generell boikott av Israel er godt egnet middel for å fremme fredsbyggingen. Vi støtter derimot Kirkenes verdensråds oppfordring, og gjentar vårt tidligere krav, om at ingen norskeide selskaper eller statlige fond investerer i firmaer som bidrar til å opprettholde den ulovlige okkupasjonen. Likeens ber vi om at man ikke handler varer som er ulovlig produsert i Det okkuperte palestinske området, og at norske myndigheter arbeider for en merkeordning som gjør dette mulig. Gjennom dette ønsker vi å tydeliggjøre at det er okkupasjonen vi er imot.

Kairosdokumentet holder motet oppe i motløshetens tid. Håpet om fred er forankret i Kristi oppstandelse og hans seier over det onde. På samme måte som oppstandelsen var en realitet, tror vi, sammen med våre kristne trossøsken, at en rettferdig fred faktisk en dag blir en realitet både for israelere og palestinere. Vi vil stå ved deres side i bønn og arbeid for at fredens dag skal komme snart!